

Møtedato: 15. mars 2023

Vår ref.:
2022/66-32

Saksbehandler:
Erik Arne Hansen

Dato:
8.3.2023

Styresak 21-2023

Budsjett 2023 – justering av rammer nr. 1

Forslag til vedtak

Styret i Helse Nord RHF inviteres til å fatte følgende vedtak:

1. Styret i Helse Nord RHF vedtar at Universitetssykehuset Nord-Norge HF gis økt ramme utenfor regional inntektsfordelingsmodell til dekning av ekstra kostnader knyttet til økningen i antallet medisinstudenter. Den økonomiske rammen vil måtte økes hvert år fremover, tilpasset innslagspunktet for antall studenter i praksis. For 2023 gis 10 mill. kroner.
2. Styret vedtar i tillegg følgende endringer i økonomiske rammebetingelser for 2023:
 - a. 279 mill. kroner fordeles til sykehusforetakene i tråd med regional inntektsmodell.
 - b. Ramme for Finnmarkssykehuset HF økes med 20 mill. kroner som et engangstilskudd for 2023.
 - c. Resultatkravet til Finnmarkssykehuset HF økes fra -50 mill. kroner til 0 mill. kroner.
3. Styret i Helse Nord RHF ber om at styrene i sykehusforetakene kalles inn til foretaksmøte for å stadfeste krav om å:
 - a. innen utgangen av april 2023 styrebehandler budsjett 2023 på nytt i tråd med de nye forutsetningene. Budsjettet skal vedtas med en komplett og oppdatert risikovurdert omstillingsplan for 2023.
 - b. gjennomfører nødvendig omstilling slik at helseforetaket i 2024 har økonomisk bærekraft for å håndtere drift og investeringer.
 - c. innen utgangen av april 2023 fremlegger bærekraftsanalyse og forslag til økonomisk langtidsplan for perioden 2024 – 2031, hvor år 2024 er innrettet slik at drift og investeringer er i balanse innenfor tilgjengelige rammer.
4. Styret i Helse Nord RHF vedtar øvrige disponeringer i tråd med saksutredningen.

Bodø, 8. mars 2023

Marit Lind
Konst. administrerende direktør

Formål

Formålet med denne styresaken er å beslutte endrede rammebetingelsene for sykehusforetakene som følge av varslet om økt ramme til Helse Nord RHF i foretaksmøtet 17. februar 2023, et varsel som kom etter at styret i Helse Nord RHF 8. februar 2023 behandlet *styresak 4-2023 Budsjett 2023- konsolidert*.

Det foreslås også noen andre mindre endringer som påvirker rammene til sykehusforetakene i justert budsjett 2023.

Bakgrunn

I *styresak 4-2023 Budsjett 2023 – konsolidert* gjorde styret følgende vedtak:

1. *Styret i Helse Nord RHF registrerer at kun Sykehusapotek Nord HF og Helse Nord IKT HF har vedtatt et budsjett for 2023 i tråd med krav og økonomiske rammebetingelser.*
2. *Styret i Helse Nord RHF erkjenner at sykehusforetakene er i en krevende situasjon og at økonomiske omstillingsutfordringer ikke kan løses fullt ut i 2023.*
3. *Styret vedtar følgende endringer i økonomiske rammebetingelser for 2023:*
 - a. *170 mill. kroner omfordes fra Helse Nord RHF til helseforetakene i omstillingstilskudd for 2023.*
 - b. *resultatkravet til Helse Nord RHF reduseres med 159 mill. kroner fra +171 til +12 mill. kroner.*
 - c. *resultatkravet til Finnmarkssykehuset reduseres med 74 mill. kroner fra +24 til -50 mill. kroner.*
 - d. *Finnmarkssykehuset HF's ramme for kassakreditt økes med 50 mill. kroner fra 500 til 550 mill. kroner.*
4. *Styret i Helse Nord RHF ber adm. direktør kalle styrene i helseforetakene inn til foretaksmøte for å stadfeste krav om å:*
 - a. *innen utgangen av mars 2023 styrebehandler budsjett 2023 på nytt i tråd med de nye forutsetningene. Budsjettet skal vedtas med en komplett og oppdatert risikovurdert omstillingsplan for 2023.*
 - b. *gjennomfører nødvendig omstilling slik at foretaket i 2024 har økonomisk bærekraft for å håndtere drift og investeringer.*
 - c. *innen utgangen av april 2023 fremlegger bærekraftsanalyse og forslag til økonomisk langtidsplan for perioden 2024 – 2031, hvor år 2024 er innrettet slik at drift og investeringer er i balanse innenfor tilgjengelige rammer.*

I protokollen fra foretaksmøtet i Helse Nord RHF den 17. februar 2023 fremkommer følgende:

De regionale helseforetakene må vurdere hvordan de kan ta hensyn til regjeringens varslede forslag om økte bevilgninger i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett, i sin drift og planlegging.

Selv om økt bevilgning først blir behandlet formelt av Stortinget i juni 2023, foreslås det at fordeling av midlene gjøres nå. Risikoen for at beløpet blir redusert i endelig

behandling av revidert nasjonalbudsjett vurderes som lav og det er samtidig nødvendig å gi klare rammer for helseforetakene.

Beslutningsgrunnlag

I vurderingene gjort i *styresak 4-2023 Budsjett 2023-konsolidert* fremkom følgende: *Med denne bakgrunn vurderer adm. direktør det nødvendig å foreslå en endring i de økonomiske rammebetingelsene for helseforetakene i 2023 slik at sykehusforetakene gis tid til å utarbeide realistiske tiltak som legger til rette for en bærekraftig utvikling i planperioden fra 2024-2031.*

Forslag til endring

Det er viktig å etablere realistiske økonomiske mål for sykehusforetakene.

Den største delen av beløpet foreslås fordelt i tråd med den regionale inntektsmodellen. Det foreslås likevel følgende unntak:

- Det er avklart med Helse- og omsorgsdepartementet (HOD) at det ikke vil bli gitt økt ramme for å dekke kostnadene knyttet til økt antall medisinerstudenter. Kostnadene de første årene påløper kun i UNN. Antallet nye studenter vil gradvis øke i tråd med følgende tabell:

År	1	2	3	4	5	6	Totalt
2022/2023	35	20	20	0	0	0	75
2023/2024	65	35	20	20	0	0	140
2024/2025	65	65	35	20	20	0	205
2025/2026	65	65	65	35	20	20	270
2026/2027	65	65	65	65	35	20	315
2027/2028	65	65	65	65	65	35	360
2028/2029	65	65	65	65	65	65	390

Tabell 1 Oversikt over antall økte medisinerstudenter pr studieår

Basert på beregningen som er spilt inn til HOD, estimeres det at kostnadene til bemanning og areal for UNN i 2023 vil utgjøre omlag 10 mill. kroner. Beløpet legges inn som en permanent bevilgning og det vil tas sikte på å prioritere inn økt ramme, utenfor regional inntekstfordelingsmodell til dekning av de økte kostnadene de neste årene ved behandlingen av Økonomisk langtidsplan i juni.

- Det foreslås en engangsbevilgning til Finnmarkssykehuset på 20 mill. kroner. Gjennom fordelingen i denne saken og tidligere omfordeling i *styresak 4-2023* er helseforetaket styrket med totalt 64 mill. kroner.

Resterende beløp på 279 mill. kroner foreslås fordelt til sykehusforetakene som en permanent bevilgning fordelt etter regional inntektsmodell.

Samlet innebærer dette at kravet til omstilling i 2023 blir redusert med omlag 400 mill. kroner.

Budsjett 2023 (mill. kroner)	FIN	UNN	NLSH	HSYK	RHF	SUM
Brutto omstillingsbehov	-232	-412	-283	-180		-1 107
Effekt vedtatte tiltak	121	412	283	170		986
Uløst omstillingsutfordring styresaker	-111	0	0	-10		-121
Omstillingsbehov korrigert av RHF		-100	-60			
Ny uløst omstillingsutfordring i vedtatte budsjetter	-111	-100	-60	-10		-281
Omstillingsbevilgning 2023 fordelt etter modell i styresak 04-2023	24	77	48	21	-	170
Omstillingsbevilgning 2023 foreslått i denne sak	20					20
Fordeling etter inntektsmodell foreslått i denne sak	40	126	78	35	-	279
Sum ekstra bevilgninger	84	203	126	56	-	170
Uløst omstilling 2023 etter fordeling av ekstrabevilgninger	-	27	103	66	-	170

Tabell 2 Oversikt over uløst omstillingsbehov

Det foreslås å endre resultatkravet til Finnmarkssykehuset fra -50 mill. kroner til balanse (0). Samlet for foretaksgruppen budsjetteres det da med 100 mill. kroner i positivt resultat for 2023.

Økonomiske resultatkrav 2023	FIN	UNN	NLSH	HSYK	RHF	SUM
Vedtatt i styresak 139-2022	24	40	5	42	171	283
Vedtatt endring i styresak 04-2023	-74				-159	-233
Forslag justering av resultatkrav i denne sak	50					50
Nye resultatkrav	0	40	5	42	12	100

Tabell 3 Resultatkrav for 2023

På bakgrunn av disse endringene foreslås det at fristen til å styrebehandle oppdaterte tiltaksplaner i sykehusforetakene endres fra mars til april. Øvrige krav i styresak 4-2023 foreslås videreført i foretaksmøte med helseforetakene.

Andre endringer

Fagteam

I styresak 176-2022 Konstituering av adm. direktør i Helse Nord RHF (styremøte 23. november 2022) ble det gjort følgende vedtak i punkt 5:

5. Styret ber konst. adm. direktør styrke med nødvendige fagressurser i omstillingsarbeidet i konstitueringsperioden

Kostnader til disse fagressursene er estimert til 3 mill. kroner og foreslås finansiert fra styrets disposisjonskonto.

Styrking nasjonalt team / Sámi klinihkka

I forbindelse med reinbeitekrisen er det avholdt flere møter mellom Sametinget og Helse Nord RHF for å diskutere helserelaterte utfordringer hos den samiske befolkningen. Helse Nord RHF har signalisert at nasjonalt team / Sámi klinihkka kan utvides med to stillinger. Kostnader i 2023 er estimert til 1,0 mill. kroner som foreslås finansiert fra styrets disposisjonskonto.

Forberedelse tarmscreening

Helse Nord har mottatt øremerkede midler til planlegging av tarmscreening.

Deler av disse midlene foreslås brukt til investeringer og det er behov for å endre rammene til sykehusforetaksstyrenes disposisjon med følgende beløp:

Finnmarkssykehuset	4 500 000
UNN	8 300 000
Nordlandssykehuset	8 100 000
Helgelandssykehuset	3 700 000

Midler til drift fordeles som følger:

0,522 mill. kroner fordeles til Patologisk avdeling ved UNN Tromsø.

Presisjonsmedsin

I styresak 81-2022 Økonomisk langtidsplan 2023-2026 – inkl. rullering av investeringsplan 2023-2030 (styremøte 22. juni 2022) ble det vedtatt å sette av 4 mill. kroner i 2023 i tillegg til øremerkede midler som mottas via Helse Sør-Øst. Det foreslås at samlet kr 15 684 000 fordeles til UNN.

Barnepalliasjon

Helse Nord er i behandlingen av Statsbudsjettet tildelt 3,7 mill. kroner til Barnepalliative team. Midlene skal fordeles til helseforetakene, men det er behov for ytterligere avklaring av hvor mye som skal fordeles mellom regionalt team og lokale team i helseforetakene.

Administrative tildelinger

Det er flyttet investeringsramme mellom Helse Nord RHF og Helse Nord IKT med samlet 85,6 mill. kroner i henhold til fullmakt gitt i styresak 139-2022 Budsjett 2023 foretaksgruppen – rammer og føringer (styremøte 26. oktober 2022) vedtakspunkt 5.

Det er foretatt administrative tildelinger til samling for landets regionale sikkerhetsavdelinger og til oppfølging av tiltaksplanen for spesialisthelsetjenester til den samiske befolkningen.

Medbestemmelse

Budsjett 2023 – justering av rammer nr. 1 ble drøftet med de konserntillitsvalgte og konsernverneombud i Helse Nord RHF, den 8. mars 2023 med følgende enighetsprotokoll:

1. Partene tar Budsjett 2023 – justering av rammer nr. 1 til orientering, med de endringer som ble opplyst under behandling av saken, herunder:
 - Midler til persontilpasset medisin og barnepalliasjon.
2. Partene er enige om at engangsbevilgningene i 2023 ikke vil løse det langsiktige behovet og forutsetter at omstillingsarbeidet gjøres i tett samarbeid med tillitsvalgte og vernetjenesten.

Administrerende direktørs vurdering

Adm. direktør vurderer at de økonomiske disponeringer som foreslås i denne styresaken understøtter Helse Nord's målsettinger, er i tråd med de føringer som er gitt og er riktige som et ledd i å gi realistiske økonomiske rammer for sykehusforetakene.

De økte bevilgningene til sykehusforetakene vil lette den økonomiske situasjonen noe, men endrer ikke utfordringsbildet og behovet for å gjennomføre allerede vedtatte tiltak, parallelt med at det planlegges og iverksettes nye.

Adm. direktør vurderer det ikke som realistisk å kunne forvente økonomiske effekter av *styresak 11-2023 Tiltak for å sikre bærekraft i Helse Nord* (styremøte 23. februar 2023) innværende år, og anser det derfor som nødvendig å videreføre omfordelingen som ble gjort i *styresak 4-2023 Budsjett 2023- konsolidert* som en engangsbevilgning på 170 mill. kroner i 2023, i tillegg til økning i rammene som følge av de 309,7 mill. kroner som Helse Nord RHF er varslet å få i revidert nasjonalbudsjett.

Økningen i studieplasser i medisin ved UiT Norges arktiske universitet fra 116 plasser i 2019 til 181 plasser i 2023 er en viktig satsning i nord med tanke på rekrutteringsutfordringene vi har i både spesialist- og primærhelsetjenesten. Økningen gir imidlertid UNN ekstra kostnader som følge av det økte behovet for kapasitet til praksisundervisning. Det vurderes som helt nødvendig å styrke UNNs ramme i 2023 samt de kommende år for å kunne gi studentene praksisundervisning av tilfredsstillende kvalitet.

Ved å gi Finnmarkssykehuset en tilleggsbevilgning på 20 mill. kroner, er det adm. direktørs vurdering at det uten å endre vedtatt omstillingsplan for 2023, gis rom for å kunne sette resultatkravet til balanse. Helseforetaket vil også ha rom for å finansiere kostnader knyttet til intensivavdelingen i Kirkenes frem til styret i Finnmarkssykehuset endelig beslutter dimensjoneringen.

Vedlegg: Justerte inntektsrammer 2023

Vedlegg: Oppdatert investeringsplan

Inntektsrammer 2023 (tall i 1000 kr)							
Basisramme 2023	RHF	Styrets disp	Finmark	UNN	NLSH	Helgeland	Sum
Sum basisramme 2023, per oktober 2022	1 786 521	334 643	1 999 470	6 337 032	3 920 888	1 735 521	16 114 074
Samling for landets regionale sikkerhetsavdelinger	-104			104			0
tiltaksplan samisk befolkning	-880		200	280	200	200	0
Omstillingsbevilgning 2023 ref styresak 4-2023 Konsolidert budsjett	-37 584	-132 416	24 000	77 000	48 000	21 000	0
Sum basisramme 2023, justert budsjett	1 747 953	202 227	2 023 670	6 414 416	3 969 088	1 756 721	16 114 074
			14,12 %	45,29 %	28,24 %	12,35 %	
Øvrig ramme	RHF	Styrets disp	Finmark	UNN	NLSH	Helgeland	Sum
Sykestuer Finnmark			11 000				11 000
Kvalitetsregistre estimat, endelig fordeling i oppdragsdokument	40 915						40 915
Nasjonalt senter for e-helseforskning				42 600			42 600
Medisinsk undersøkelse barnehus				2 393	2 308		4 700
Bedre psykisk helsehjelp i barnevernet, pilot Bode					7 250		7 250
Landsdekkende modell for rettspsykiatri				600			600
Nettverk for forskning tvang, flyttet til basisramme fra 2023							-
Døgnplass spiseforstyrrelse BUP				3 000			3 000
USI-stillinger			11 705	20 484	14 632	8 779	55 600
USI-stillinger fra 1. sept 22				3 110	4 665	1 555	9 329
Tilskudd til turnustjeneste estimat, fordeles oppdragsdokument	113		958	2 479	2 041	1 036	6 627
Helikopter Kirkenes	55 092		8 508				63 600
Fellesoperert redningshelikopterbase Tromsø og Svalbard				10 200			10 200
Landingsplass Hammerfest (investeringstilskudd)			72 000				72 000
Endringer i biotekloven			238	3 567	396	198	4 400
Barnealliativ team		3 700					3 700
Personlilpasset medisin				15 684			15 684
Tarmkreftscreening			1 200	2 700	2 200	1 200	7 300
Tarmkreftscreening justering mars 23				522			522
Tarmkreftscreening justering mars 23			4 500	8 300	8 100	3 700	24 600
SUM øvrig ramme 2023, per oktober 2022	96 120	3 700	110 109	115 639	41 591	16 468	383 627
Resultatbasert finansiering	RHF	Styrets disp	Finmark	UNN	NLSH	Helgeland	Sum
Foreløpig fordeling 2023			11 425	29 065	19 526	9 084	69 100
SUM resultatbasert finansiering 2023, per oktober 2022	-	-	11 425	29 065	19 526	9 084	69 100
Øremerket tilskudd Nasjonale tjenester (konto 3340)	RHF	Styrets disp	Finmark	UNN	NLSH	Helgeland	Sum
Nasjonal kompetansetjeneste, antibiotikaresistens				7 934			7 934
Nasjonal komp.tjeneste for barn og unge med funksjonsneds.	2 675						2 675
Nasjonal komp.tjeneste for inkontinens og bekkenbunnsyk.				2 672			2 672
Samisk nasjonal kompetansetjeneste - psykiskhelsevern og rus			4 503				4 503
Nasjonal kompetansetjeneste for døvblinde				3 235			3 235
Ufordelt Nasjonale tjenester							-
Døvblindesentre	48 710			8 771			57 481
SUM Nasjonale tjenester 2023, per oktober 2022	51 386	-	4 503	22 612	-	-	78 500
Øremerket tilskudd Forskning (konto 3320)	RHF	Styrets disp	Finmark	UNN	NLSH	Helgeland	Sum
Forskningsmidler, faste bevilgninger og flerårige prosjekter, Nye prosjekter 2023	55 978		2 684	12 993	8 656	2 189	82 500
SUM øremerket forskning 2023, per oktober 2022	55 978	-	2 684	12 993	8 656	2 189	82 500

Investeringsplan - Totale rammer inkl prisstigning til ferdigstillelse og byggeleaserenter	Sum tidligere år	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	SUM inkl tidl. År
Finnmarkssykehuset											
Helikopterlandingsplass Kirkenes				34 000	20 000						54 000
Nye Hammerfest sykehus P50, eksklusive universitetsarealer	983 000	500 000	612 000	225 000							2 320 000
Nye Hammerfest sykehus, universitetsarealer	50 000	100 000	50 000								200 000
Nye Hammerfest sykehus, helikopterlandingsplass		22 600	72 000								94 600
Korona-investeringer styresak 104-2020	21 200										21 200
Operasjonsstue Alta		15 000									15 000
Tarmscreening			4 500								
Til HF-styrets disposisjon (MTU, ambulanser, KLP mv.)		45 000	45 000	45 000	50 000	50 000	50 000	45 000	45 000	45 000	
Sum Finnmarkssykehuset		682 600	783 500	304 000	70 000	50 000	50 000	45 000	45 000	45 000	
UNN											0
Nye Narvik sykehus P50	997 000	723 000	639 000	313 000							2 672 000
Korona-investeringer styresak 104-2020	73 900										73 900
UNN psykisk helsevern Tromsø P50			0	0	50 000	150 000	700 000	700 000	300 000		1 900 000
Tarmscreening			8 300								
Til HF-styrets disposisjon (MTU, ambulanser, KLP mv.)		275 000	200 000	200 000	200 000	200 000	200 000	180 000	180 000	180 000	
Sum UNN		998 000	847 300	513 000	250 000	350 000	900 000	880 000	480 000	180 000	
Nordlandssykehuset											
Korona-investeringer styresak 104-2020	42 200										42 200
Korona- testing	8 600										8 600
Strålemaskin		20 000	20 000								40 000
Bioteknologi - NIPT	1 200	2 400									3 600
Landingsplass Bodø			20 000								20 000
Fagplan TSB		10 200									10 200
Tarmscreening			8 100								
Til HF-styrets disposisjon (MTU, ambulanser, KLP mv.)		80 000	80 000	80 000	80 000	80 000	100 000	90 000	90 000	90 000	
SUM NLSH		112 600	128 100	80 000	80 000	80 000	100 000	90 000	90 000	90 000	
Helgelandsykehuset											
Utvikling av Helgelandsykehuset P50	20 000	0	0	0	50 000	70 000	400 000	700 000	760 000		2 000 000
Korona-investeringer styresak 104-2020	24 800										24 800
Tarmscreening			3 700								
Til HF-styrets disposisjon (MTU, ambulanser, KLP mv.)		70 000	60 000	50 000	50 000	50 000	50 000	45 000	45 000	45 000	
SUM Helgelandsykehuset		70 000	63 700	50 000	100 000	120 000	450 000	745 000	805 000	45 000	
Helse Nord IKT											
Vedtatte prosjekter											
Korona-investeringer styresak 104-2020	33 000	85 600									33 000
Til HF-styrets disposisjon		84 400	105 000	105 000	105 000	105 000	30 000	30 000	30 000	30 000	
SUM Helse Nord IKT		170 000	105 000	105 000	105 000	105 000	30 000	30 000	30 000	30 000	
Sykehusapotek Nord											
IKT											
Utstyr/areal		7 000	10 000	3 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	
Lokaler i nye sykehus			7 000	8 000							15 000
Sykehusapotek Nord		7 000	17 000	11 000	2 000	2 000	17 000	2 000	2 000	2 000	
Helse Nord RHF											
FRESK	468 100	130 000	15 100	0							613 200
Felles regionale IKT-prosjekt/digitale innbyggertjenester	395 450	45 550	30 400	4 600	7 700	0	30 000	30 000	30 000	30 000	603 700
IKT investeringer			0	50 000	0	0					50 000
IKT investeringer, ubrukte rammer tidligere år			29 700	15 800	52 700	15 000					113 200
Infrastruktur IKT UNN Narvik				17 000							17 000
Infrastruktur IKT FIN Hammerfest				16 000							16 000
Finnmarkssykehuset Hammerfest P85		0	0	100 000	162 000						262 000
UNN Narvik P85		0	0	100 000	72 000						172 000
Helgelandsykehuset utvikling P85			0	0	0	0	0	400 000	100 000		500 000
Påkostning (standardheving) eksisterende anlegg.			0	50 000	50 000	50 000	50 000				200 000
Usikkerhet strategiske prosjekter i konseptfase				0	50 000	50 000	50 000	500 000	500 000		1 000 000
Usikkerhet nye strategiske prosjekter				0	50 000	50 000	50 000	500 000	500 000	500 000	1 200 000
											0
Sum Helse Nord RHF		175 550	75 200	353 400	394 400	115 000	130 000	980 000	1 130 000	530 000	
Sum investeringsplan		2 215 750	2 019 800	1 416 400	1 001 400	822 000	1 677 000	2 772 000	2 582 000	922 000	